

TELEGRAFUL ROMANU.

Telegrafulu Român eșe Duminec'a și Joi'a, la fie-care două săptămâni cu adausulu Foisioriei. — Prenumeratiunea se face în Sibiu la espeditur'a foiei, pre afara la c. r. poste cu bani ga'ta prin scrisori f'ancate, adresate cătra espeditura. Pretulu prenumeratiunei pentru Sibiu este pre anu 7 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 3 fl. 50 cr.

Nr. 33.

ANULU XXV.

Sibiu 28 Aprile (10 Maiu) 1877.

Pentru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre anu 8 fl. v. a., iar pre o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru strainetate pre anu 12 fl., pre o jumetate de anu 6 fl. v. a. Inseratele se platescu pentru întâia ora cu 7 cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Teatrulu resbelului.

26 Aprile.
8 Maiu.

Ploile cele multe și reversările riurilor au contribuit forțe multu la întârzierea operatiunilor la Dunare. În partea européna pâna în momentul de fatia*) n'aveam de înregistratu decât luptele de artileria dintre bateriele rusesci și monitórele turcesci cele dintâiu de pe malulu Dunarei, cele din urma de pe Dunare, cu deosebire inaintea Brailei. Monitórele turcesci dinaintea Brailei n'au fostu norocóse. Unulu s'a aprinsu și a trebuitu sa parasésca în graba terenulu. În fine s'au retrasu si celelalte două. Brail'a a suferitu putienu (?) de bombele turcesci. Cam vre-o treisprezece de case fura mai multu séu mai putienu yatemate între cari și cas'a prefecturei, carea fu lovita de două bombe.

De o ofensiva turcésca pe rip'a stânga a Dunarei, dice „Pol. Corr.“, s'au lasatu turcii cu totul si asiá de ocuparea Calafatului de cătra turcii nu este vorb'a. Armat'a româna este pe picioru de resbelu și astépta pe turci în Olteni'a.

În Asi'a mica se desvolta operatiunile rusesci mai grabnicu și totu-odata mai cu urmări. Armat'a rusésca prin unu marsiu fortiatu și cútezat a devenitu în posesiunea Baiazidului, pre care turcii se vede, l'au lasatu desbracatu de trupe de ajunsu, o eróre neiertata și irrepárabila. Combinandu scirile cari vinu de ambe părțile, putem deduce ca turcii au avutu perderi mari și au fostu constrinsi la o retragere considerabila. Nenorocosulu în lupte Mouktar-pasi'a, cunoscutu din Erzegovin'a, se vede ca a fostu silitu a parasí Carsulu și a se retrage la Erzerum. Adevérindu-se acést'a, chei'a portiloru Asiei mici suntu date rusiloru și turcii voru avé o indoita problema pentru de a-i tiené în locu.

27 Aprile.
9 Maiu.

Arip'a drépta a armatei rusesci dunarene se dice ca o va formá unu corpu românesc rusescu, a căruu statulu majoru va fi în Craiov'a. Principele Carolu va luá comand'a superióra a acestui corpu combinatu.

Cu privire la scirea acést'a și la unele glose prin care „P. Ll.“ și da tóta silinti'a intru a denunciá pre românii din Ungari'a dice „S. d. T.“

„Din partea acelei partide îngri-giate de egemoni'a ei este consequent, déca din formatiunea acestui corpu face capitalu pentru sine pre tóte căile și cotiturile, prin demonstratiuni de strada interpelatiuni și militari amici, a căruu prima statiune aru fi o concentratiune de trupe în Transilvani'a. Acést'a aru provocá pe partea rusésca contra-mesuri și în modulu acest'a s'aru incepe în nodarea unui de densii doritu resbelu cu Rusi'a.“

Spatiuulu nu ne permite a reproduce cele ce le dice „P. Ll.“ Deocamdata atát'a: În cercurile rosiloru din Bucuresci se afirma că imperatulu Alessandru a promis Romaniai Transilvani'a, déca va dá si ea ajutoriu. Asiá, dice „P. Ll.“, se explica mobilitatea în Romani'a a 150,000 combatanti cu 120 tunuri. — „Precum a fostu surprinsa Turci'a fára de decla-

*) Vedi mai la vale.

Red.

ratiune de resbelu asiá este speranti'a ca în momentul binevenitu sa se surprinda și Austri'a. Austro-Ungari'a sa stea la panda si sa fia inarmata pentru tóte eventualitatiile“

Austro-Ungari'a n'aru puté reflectá mai bine la espectoratiunile oficiósei din Budapes'ta decâtu cându i-aru dice: Dómne feresceme de ast-feliu de amici.

Persiflagie magiaróne-jidanesci asupr'a Romaniei.

Sibiu, 9 Maiu n. 1877.

Aretaramu în nrulu trecutulu ce furia i-a cuprinsu pre unii diurnalisti din Budapes'ta și Vien'a fatia de resbelulu ruso-turcescu.

Cetimu iérasu în „Pester Lloyd“ de eri unu pamfletu alu asiá numitululu „Specialu-Corespondunt“ din Tur-nulu Severinu, — carele voiagiandu prin Romani'a în esperimentările sele descrie cu coloru mascaritióse poporulu și militi'a româna cá cele mai primitive și triviali aparintie.

Nu scim ce se dicemu la momentu alt'a, — decâtu sa-i lasám pe scriblerii voiagieri a improscá si persiflá natiunea romana dupa dragali voia si a-si face

În resbelulu germanu-francesu din 1871/2 totu acesti scribleri persiflau la inceputu armat'a și poporulu germanu cá barbaru; iér' dupa ce sórtea armeloru a furisú Germaniei și a cuceritu pe Francia — aceleasi diurnale cantau osan'a Germaniei și batjocoreau pe Francia.

Astfelu suntu spiritele speculative ale scribleriloru diurnalistici.

C.

Bucuresci, 21 Aprile 1877.

Conventiunea cu Rusi'a s'a încheiatu. Acést'a este unu lucru învechitu. Ve-ti cunósce pâna acum si testulu conventiunei. Acel'a inse, care judeca de preste granitiele acestei tiei conventiunea acést'a, anevoia va putea sa-si fia spre multiamire în judecat'a sea. Este o situatiune cu totul individuala, din care a esitu acést'a conventiune spre a pune temeliele unei alte situatiuni numai putienu individual. Prin diurnalele straine se vorbescu o multime de lucruri despre care aici nu se scie nimicu și se facu impartasiri despre nisce intentiuni, pe care le-aru fi avendu guvernulu român si despre care noi, de asemenea nimicu nu scim. A-si dori sa Ve potu incredintiá, ca guvernulu român si poporulu român indeobse nu are nici o intentiune hotarita. Suntu aspiratiuni, suntu dorintie, suntu veleitati; dar' intentiuni statornicite lipsescu.

Conventiunea încheiata cu Rusi'a în celu mai reu casu este unu testimoni de alu guvernulu Bratianu, revedintu și corectatu prin dlu M. Cogalnicénu, negresitu celu mai competentu român în materia de diplomatia.

Romani'a nici odata nu a fostu în indoiéla asupr'a adevératulu sensu alu miscárei de pe peninsul'a balcanica si alu actiunei diplomatice a Rusiei. Ori cátu de mari aru fi simpatihie nostre pentru crestini nostri de preste Dunare, indata ce ei ni se arata numai cá arma în mân'a Rusiei, indata ce caus'a crestineloru asupriti ni se infatisiéza cá o cauza slava, noi, neputendu-ne aliá cu turcii, prea multu sun-

temudispusi a nu uitá ca suntemu crestini dar' si a ne aduce aminte ca suntemu si voim a remanea români. O Bulgaria autonoma este unu lucru, pe care l'amu dori atátu din consideratiuni economice cátu si din consideratiuni patetice. O Bulgaria inse, care deopotriva cu Serbi'a și Muntenegru, aru stá la dispositiunea Rusiei, o asemenea Bulgaria face viitoriulu nostru, cá poporu, problematicu. Noi dar' nimicu nu suntemu mai putienu decâtu aperiatori ai slaviloru de sudu si la nimic'a mai putienu nu suntemu dispusi decâtu la o lupta pentru densii, cáci — vai aru fi de biruitori!

Amu cerutu dar' sa ni se garanteze neutralitatea. Pe bas'a tractatulu dela Parisu acést'a garantia nu ni se putea acordá; ér' pe alta basa nici un'a dintre puteri nu avea nici datori'a, nici dreptulu de a ni-o acordá. Puterile europene privescu Romani'a cá parte a imperiulu otomanu si cáta vreme tienu la tractatulu dela Parisu nici nu o potu privá altfelu. Chiaru Rusi'a, care încheia conventiunea cu Romani'a, dice ca granitiele turcesci suntu la Prutu.

Ce ne remanea dar' sa facemu? Cooperatiunea atátu cu Turci'a, cátu si cu Rusi'a nu o puteam primí; ér' singuri nu ne puteam aperiá neutralitatea, de óre-ce Europ'a, máster'a Europa a permis sa ni se rapésca Nistrulu, graniti'a firésca si astfelu spre Rusi'a nu aveam decâtu granitie nominale. Suntu dar' două lucruri, asupr'a cărora toti românii se întielegu: ca nu putem cooperá cu nici unulu dintre vecinii, ce se batu peste capetele nostre si ca nu ne putem aperiá singuri teritoriulu, deórece suntemu o tíera mica cu granitie lungi si slabe. Déca nu ne puteam inse aperiá teritoriulu, ne puteam aperiá interesele si onórea. Suntemu slabi, dar' fatia cu o lupta ce se petrece la Dunare, suntemu destulu de tari spre a impune atátu Rusiei, cátu si Turciei.

Acést'a e întielesulu conventiunei încheiate cu Rusi'a: ea ne garantéza interesele. Dá! ni le garantéza; d'r' suntu în tíera destui ómeni, ai cărora obraji rosiescu, cându 'si aducu aminte acést'a conventiune. Ne suntu garantate interesele zilnice, dar' nu interesele vitale; s'a aperatu bur'ta si s'a sacrificatu onórea. Rusii intra în tíera fára de scirea si invoirea tiei, ei numescu poporulu român locuitori românii, ei trecu la Prutu granitiele turcesci și apoi — li se dá satisfactiunea de a fi gasitu o tíera destulu de cínica spre a-si aduná corpurile legiuitoré si a votá o conventiune cu densii. Averile nu voru fi pradate, satele nu voru fi arse, copiii si femeile nu voru fi în primejdie; dar' generatiunea viitóre nu va privi decâtu cu sila la trecutulu, copiii 'si voru despretiui pe parinti. Mai bine aru fi fostu cá diece, două-dieci, trei-dieci de mii de ómeni sa fi peritu în lupta*), decâtu cá întregulu poporu sa sufere de greutatea demoralisatóre a acestei capitulatiuni. Nu au fostu inca în lume popóre, care au peritu în lupta: popórele moru, cându se stinge într'ensele energi'a, ce impinge l'a luptá.

Dar' — ce aveam sa facemu!? — Suntemu slabi! Sa fi adunatu inse 35—40 mii de ómeni la Focsiani si

*) Frumosu aru fi fostu; dar' practicu? R.

apoi amu fi pututu sa declarámu rusiloru, ca nu voim sa încheiamu nici unu feliu de conventiune, nu voim sa luám respunderea pentru o calcare, pe care au facut'o ostirile muscalesci, nu voim sa fimu luati dreptu ómeni-adunatura. Si sa fimu incredintiati, ca nici rusii, nici turcii nu aru fi pradatu tíer'a: nu pentru ca aru fi avutu vre-o conventiune cu noi, ci pentru ca trebuiau sa se teama de noi si pentru ca, în sfersitu, în Europ'a, nu suntemu în câmpu*).

Alaturea inse cu conventiunea votata în camera mai este o alta secreta, care hotaresce unde se potu si unde nu se potu aduná trupele romanesci. În dosulu trupeloru rusesci, unde aru representá o putere respectabila, ele nu se potu asiediá. Ele s'au retrasu din Moldov'a indata ce au intratu rusii si în proportiunile, în care trupele rusesci voru ocupá Munteni'a, ele se voru retrage în Olteni'a, astfelu, cá nici odata sa nu póta ajunge a fi în dosulu rusiloru. E acést'a incapacitate? e vendiare? e usiurintia? nu sciu, dar' atát'a sciu, ca pâna acum nu este hotaritu cá Romani'a sa coopereze cu Rusi'a, déca ne este permis a dice, ca manevrele, pe care ostirea româna le face acum, nu suntu o cooperare.

Asiá stau lucrurile astadi. Cum voru stá mâne, nimenea nu scie. Aterna dela cabinetele europene Sa nu uitám, ca în conventiune nu se statornicésc nici unu terminu: mâne unu altu guvernulu român, care nu are angagiamente secrete, póte provocá pe rusi sa iésa din tíera.

Cátu pentru articolulu, în care Tiarulu garantéza întregitatea și drepturile Romaniei, elu nu este decâtu ó flóre nemirositóre. Tiarulu deocamdata singuru nu ne póte garantá nimicu; si déca Europ'a va crede, ca este bine a ne garantá mai multu ori mai putienu, Tiarulu 'si va dá ori nu'si va dá invoirea, în totu casulu nu elu va hotári.

De unu lucru Ve potu incredintiá: conventiunea este o trista dovéda de cinismu; — dar' capu sa fia, care va scí sa traga pe barbatii de statulu ai Romaniei pe sfóra. E în acést'a tíera multa dibacia, durere numai ca dibacia e bizantina. Déca dibacia nu va incepe a fi insocita de barbatia, atunci vomu mai trái, cátu vomu mai trái, de pe o di pe alt'a, dar' nici unu feliu de missiune sociala nu vomu putea implini.

Acést'a e importanti'a celoru 35 ómeni, care în camera si senatu au votatu contr'a conventiunei. O mare parte din acesti'a au respinsu conventiunea pentru cá sa aperié celu putienu prin votulu loru onórea tiei si sa incuragieze pe tener'a generatiune.

Déca privim ostirea româna ne incredintiám, ca acesti putieni deputati si senatori au semeni, au multi semeni în tíera. Erá peste putintia cá cine va sa privésca regimentele ce triste se întorceau din Moldov'a si vesele plecau la Dunare fára cá sa i tréca fiorii si fára cá sa-si dica: „Bietii ómeni, me temu, ca nu voru avea cu cine sa se lupte!“ — Doue sute de ani au trecutulu de cându nu au fostu deodata septe-dieci de mii de români sub arme. Acum o idea, numai o idea, trebuiesc! Deedumnedieu, cá ide'a sa fia sanatósa!

*) De asta data cam asiá se vede. R.

Fiindu desbaterile parlamentare din București dela 17 Aprilie de o importanță politică dămu unu estrasu din trensele in cele urmatore :

Desbateri parlamentare.

SENATULU

Siedinti'a de Dumineca, 17 Aprilie, 1877.

Siedinti'a se deschide la 9 ore 30 min. p. m. sub presidenti'a dlui M. C. Epureanu.

D. *Dim. Ghic'a*, raportorul sectiunilor, asupr'a proiectului de lege inotitu de conventiunea cu Russia pentru trecerea armatorilor ruse, cetesce conclusiunile desbaterilor sectiunilor care se pronuntia pentru ratificarea conventiunii.

D. *Dim. Sturdz'a*: Dloru senatori! Amu luat cuventulu pentru a spune de ce trebuie sa votamu contra acesteii conventiunii, si sa degagiez, ca fostu consilieriu alu tronului, responsabilitatea mea. Incepu cu diu'a cea mai frumoasa a tiei: dupa secole de suferintie, tratatul din 56 a datu tiei nostre libertatea si perspectiv'a celui mai frumosu viitoriu; prin elu amu transformatu in 20 ani intrég'a societate. Care e positiunea ce ne creéza acestu tratatu? Elu desparte teritoriulu nostru de acel'a alu Turciei si recunósce neutralitatea tiei nostre. Aceste drepturi, puterile le-au gasitu atátu de insemnate, in átu le-au consántitu prin o nóua conventiune, care creá dóue principate, in urma unite sub unu singuru domnu. — Prin tratatul din Parisu, s'a suprimatu protectoratul exclusivu, asediándu-se in loculu lui garanti'a puterilor. Trebuie sa amintimu simtiemintele cu care amu primitu acestu tratatu. simtieminte care suntu inca vii: manifestulu comitetului centralu din Iasi si Bucuresti suntu cu totul in sensulu tratatului din Parisu; votulu divanului ad-hoc alu Moldovei sustiene asemenea neutralitatea tiei prescisa in elu, si totu astfelu urméza si divanulu ad-hoc alu Valachiei. De atunci, cutezu a dice ca tóte actele tiei nostre nu au fostu de natura a demeritá inaintea Europei; amu fostu cu totii, fára deosebire de partidu si in totu-déun'a, pentru respectarea tratatului din Parisu, cáci acest'a a facutu cá civilizatiunea occidentala sa prindia radecina in tier'a nóstra. Aceste bune dispositiuni le-amu sigilat si prin unu articolu in constitutiunea nóstra. In urm'a tratatului din 1856, eramu in dreptu a asteptá cá elu sa fia respectatu de toti, si, cu elu, garantiile ce ni se prevedu, si care asigura desvoltarea pacinica a Romaniei. Drepturile Romaniei suntu in sa calcate; s'a comisu o eróre contraria voturilor divaneloru ad-hoc si simtiemintelor tiei; s'a pretinsu ca nu mai esista tratatul din Parisu. Dar' cine a disu ca Russia si Turci'a, calcándu obligatiunile ce li se impune fatia un'a altei'a prin acestu tratatu, elu nu mai esista nici pentru noi? Din contra, Europ'a ne-a prevenitu ca atunci incetéza aceste garantii, cându noi amu calcá tratatul din 1856, cându ne-amu hazardá in aventuri periculóse. Si sa nu ni se dica ca puterile ne-au refusat o nóua confirmare acestei neutralitati: resbelulu va fi mare, si, numai in urm'a unei atitudine corecte, Europ'a ne va acorda ceea ce avemu dreptulu a cere. Acést'a e positiunea nóstra pána in momentul, in care, prin invaderea teritoriulu nostru de cátra armat'a rusa, tratatul din Parisu este calcatu pentru noi. Croniciariulu Niculcea s'a pronunsiat de multu in contr'a unoru asemenea procedári cá ale Russiei. Inca odata, fára a me compará acestui cronicariu, previnu ca n'amu nici o respundere, de si fostu consiliariu alu tronului in cabinetulu actualu, in imaginativ'a acesteii conventiunii. Guvernulu nostru trebuiá sa probeze ca are interese separate de acele ale statelor care au jucat unu rolu resbelnicu in ultimele evenimente, trebuiá sa cugete numai la pastrarea drepturilor tiei. Insa,

chiaru dela conferinti'a din Constantinopole, vedeamu in actualulu guvern tendintie demonstrándu ca amu voi sa cáscigámu ce-va: se vorbiá de delt'a Dunarei, cestiune periculósa, fiindu-ca atragea alte cestiuni nefavorabile; si acum, s'a emis ide'a, insinuata si in mesagiulu domnescu, ca puterile garante si-au retrasu garantarea si ca totul remáne la noi. Protestulu contra constitutiunii turcesci, motivulu primei mele demisiuni, a fostu unulu din pretestele de a incurcá relatiunile cu Turci'a. Reintrándu in ministeriu, amu cautatu de nou a face nepossibila o actiune a nóstra; n'amu reusitu: m'amu retrasu din non. Resultatu alu acestoru tendintie ale guvernului, veni conventiunea de fatia. Ce-va mai multu: armatele ruse intrara pána nu se confirmá conventiunea si aparú si o proclamatie scrisa in rusesce si románesc; cu tóte silintiele guvernului, acést'a proclamatiune, merita a servi de *passé-port* fia-cáru soldatu rusu, tratéza tier'a nóstra cá o tiéra fára capu, fára fundamentu si va remáne cá o rusine pentru noi in analele istorice. Vinu la conventiune. Observu ca acést'a conventiune, cá nici un'a alt'a, nu are alaturatu testulu francesu, de-si se vedu multe expresiuni francesce printre cele románe. Apoi, neutralitatea nóstra trebuie sa fia franca, de nu voimu a trece de putere beligeranta. Conventiunea prin preambululu seu, este unu actu de ostilitate contra Turciei, cáci ea face apretári asupr'a politiceii orientale, precisándu ca acést'a conventiune e motivata prin inlesnirea trecerei rusiloru spre imbunatatirea sórtei cristianiloru. Acést'a e cu totul ostilu, si aru fi mai bine sa declarámu francu ce voimu. Conventiunea nu ne obliga a dá ajutoriu de trupe, dar' ea e facuta astfelu incátu se nasce temerea ca acést'a va fi O alta datorie a neutralitatiéi nostre este a nu favorisá o putere: dar' noi amu facutu fortificári la Barbosi si le-amu cedatu rusiloru, ceea ce ne póte atrage o mare responsabilitate, déca nu pentru intentiunea celu putienu pentru usurinti'a guvernului. Cá statu neutru, amu fi in dreptu a cere cá teritoriulu nostru sa nu fia intrebuintiatu cá basa a unoru operatiuni de resbelu, si, cu tóte acestea, lucrulu e astfelu. Art. 22 alu conventiunii pune la dispositiunea Russiei barcile si alte materiale ale nostre, ceea-ce inca ne póte aduce multe greutáti. Angli'a a platitu mii de dolari in asemenea circumstantie. Conventiunea mai prevede si o reducere de tacsu la calea ferata, procurarea munitiuniloru si provisiuniloru, — lucruri de mare importanta, lasándu ca acést'a va aduce multa paguba cálei nostre ferate cu tóta prevederea de despagubire ce ne da Russia. Unu altu articolu alu conventiunii pare a ne subtrage garanténe celoru-lalte puteri, procurándu-ne numai pre aceea a unei'a din ele. Dar' óre a consultatu guvernulu nostru pre celelalte puteri. Russia nu represinta pre celelalte puteri, cáci protocolulu din Londr'a, care pare a confirmá acést'a, a remasu cá nulu si ne-a venitu in urm'a nereusitei pácei. Ceea ce me sperie, este si ceea ce nu vedu terminulu duratei acestei conventiunii, facuta pentru inlesnirea imbunatatirii sórtei cristianiloru: se da dar' unu dreptu de ocupatiune rusiloru pentru unu tempu nefinitu si pentru scopuri necunoscuté noué, cáci cine scie cându va reusi sa amelioreze sórtea cristianiloru. Acést'a nu e bine, cáci impreuna cu preambululu din capulu conventiunii, pare a ne asociá politiceii ruse. Comisarii si consiliulu centralu dela ministeriu lucráriloru publice, instituitu de conventiune, vatema asemenea drepturile guvernului, cá si art. care da rusiloru telegrafele si postele cu aceleasi drepturi cá ale statului: acést'a insemnéza ca guvernulu nostru are sa fia compusu din o parte romána si

un'a rusa. Prin acést'a conventiune dar' ne subtrage garanténe ce ni se asicurasé, ne punemu la dispositiunea celui mai tare. In tratatul dintre Cantemiru si Tiarulu Russiei, multe lucruri ni se garantase, intre care si domni'a hereditara: cu tóte acestea dupa unu secolu veni domni'a fanariotiloru. Cine dar' ne dice astadi ca promisiunile ce ni se facu se voru implini, admiéndu ca ele depíndu numai de sórtea resbelulu? Cându dar' vedemu pericolele la care se espun drepturile cáscigate in trecutu, perderele sociale ce ne aduce acestu resbelu care nu ne privesce, unde suntu avantajele ce ne promite acést'a conventiune? Faca ceriulu sa nu ajungemu unde prevedu. Dar' mare e respunderea cabinetului actualu, care, de si promisese a urmá numai impulsionei corpuriloru legiuitóre, ne aduce unu actu implinitu, contrariu acestei impulsioni, si o conventiune pre care corpurile legiuitóre o votéza sub amenintiarea baionetelor.

D. *lu ministru de externe Cogalniceanu*: Domniloru senatori! Cându in mijloculu noptiei vedemu reprezentantii maturulu corpu, precum eri pe acel'a ai tuturor claselor, intruniti cum se vedu rare-ori; cându vedemu ca acést'a incinta, de dice ori marita, n'aru putea cuprinde populu interesatu de patri'a sea, trebuie sa recunóschemu ca e mare cestiunea la ordinea dilei. In adeveru, e cestiunea patriei nostre si a drepturiloru ce i-au lasatu strabunii nostri. (Aplause). In acést'a adunare, inim'a tiei, trebuie sa ne reamintimu epoc'a de durere in care plateamu pentru altii cu sángele nostru. Acestu pamentu, cá din blastemu, a fostu totu-déun'a calcatu de copit'a calului cotropitoriu; fia-care pagina a istoriei e petata cu sángele invasiuniloru, sánge versatu din biat'a Romanie, din trupulu cárei'a s'au ruptu Basarabi'a si Bucovina. (Aplause). Totu inse avemu o patria — si acést'a o datorimú intielepiciunii necioplite a strabuniloru nostri. — Dloru! Cându Mihaiu consimtiéza sa fia guvernatorulu Transilvaniei, elu nu devenea germanu, elu remanea celu mai maretu románu; cându Cantemiru vedíu si inainte si in urma pe fanarioti, de a cároru reutate nu te poti scapá, elu promisese concursu lui Petru celu Mare, dar' a remasu totu románu. Totu románi au remasu si Sierbanu Cantacuzino si Ghic'a, cari au trebuitu sa mérga cu ordiile turce la incungurarea Vienei, unde inse ei 'si incarcáu tunurile cu paie. Cându metropolitii si boierii Moldovei au cerutu protectiunea Ecáterinei, nu o au facutu in interesulu Russiei, ci totu alu Romaniei. Povatindu-ne de actele strabuniloru nostri, chiaru cu conventiunea de fatia suntemu si remanemu románi. Se mai vorbesce de frica. Frica la atáti'a ómeni cari au imbebrantitu in lupte! Frica, cându monarhulu Russiei consimte a nu se atinge de capitala, a se conduce de conventiunea votata de camerile nostre! (Aplause). Acum vinu la materie, si incepu cu d. Dim. Sturdz'a. D-sea dice ca temeli'a existintiei nostre politice e tratatul din Parisu. Dar' neutralitatea acordata tiei nostre de acestu tratatu nu vine decátu in urm'a neutralitatiéi Turciei. Si unde e acést'a neutralitate, cându 300,000 ómeni trecu fruntari'a? Mai dice d. Sturdz'a ca totu pre temeiulu acestui tratatu s'au desvoltatu románi. Sa-mi permita d. Sturdz'a a-i aretá ca, numai prin inteliginti'a loru, románi au ajunsu unde suntu; próba suntu: unirea, principele strainu. Si cine a cautatu mai multu sa impedece acést'a desvoltare decátu Turci'a? (Aplause). Turci'a ne cere neutralitate! Dar' cându ne a ajutatú Turci'a in a ne intari, spre a sustiené acést'a neutralitate? Nu, ea a lucratu contra ei. Si cum, chiaru in momentulu periculului, s'a adresatu vizirulu principelui nostru, ne convenindu-i a

se adresá guvernului? Elu s'a adresatu principelui Carolu, fára nici o calitate, fára a luá in séma tier'a, alu cárei tronu ocupa! (Aplause). Dá; ceremu neutralitatea si inca de dóuedieci ani, — dar' nu o avemu. Celu mai bunu oposantu alu dlui Sturdz'a nu suntu eu, ci chiaru d. Carpu; d-sea recunósce ca trebuie sa asteptámu, ca numai la incheierea pácei putemu cere neutralitatea, pre cându d. Sturdz'a sustiene ca nici n'amu cerut'o. Dar', pentru d. Sturdz'a, voiu ceti unu actu, pe care din viclesiugu nu l'amu produsu in siedinti'a secreta. Acest'a contine instructiunile date dlui Dim. Bratianu la Constantinopole, instructiuni dupa care trebuiá sa céra conferintiéi neutralitatea séu sa ne indice lini'a de conducere garantata de ele. Aceste instructiuni suntu scrise chiaru de d. Sturdz'a, si cu tóte acestea „n'amu cerutu neutralitatea!“ (Claritate). Amu asemenea actulu privitoriu la delt'a Dunarei. Prin urmare, nu trebuie sa aruncámu totul in sarcin'a presidentului consiliului; de-si d. Sturdz'a s'a retrasu cându a vedíutu ca conferinti'a nu rezolva cererile nostre. Conferinti'a, si fia care putere in parte, n'a voitu sa ne dea nici unu sfatu, nici o garantie, nici o neutralitate; din contra, se sustiene ca chiaru tratatul din 1856 nu garantá acést'a neutralitate. (Tratatulu nu facea decátu interdica interventiunea neplacuta a Turciei in Romania in tempu de pace si in conflicte interiere). Resbelulu deveni iminentu. Odata constatatu, din dispositiunile conferintiei, ca indata ce rusii aru trece Prutul, trecu in Turci'a si ca prin urmare si turcii potu trece Dunarea, trebuiá neaperatu sa luámu unu drumu. Erau trei cáli: un'a, a incrucisá bratiéle lasándu sa intre rusii si turcii, lasándu-i sa se bata pe teritoriulu nostru cu pagub'a nóstra si conservándu florici'a ceruta de d. Sturdz'a: neutralitatea; alt'a, sa cooperámu cu Russia in schimbulu unei recompense — ceea ce n'amu facutu; a treia, erá a nu respinge nici o garantie, a face o conventiune mai estinsa prin care sa conservámu ce-va: respectarea drepturiloru si independentei teritoriulu románu, cá sa nu ni se inlocuiesca guvernulu, cá alta-data, cu comandanti straini. Déca n'amu consimti la trecerea armatei ruse, cáci pána dupa votarea acestei conventiuni nici o autoritate a nóstra nu tratéza cu rusii, aru face-o ei fára consimtiementulu nostru. Dar', ne dice d. Sturdz'a, aru trebui sa dámu aceleasi avantagie Turciei. Acést'a inse aru fi a face din tier'a nóstra teatrulu resbelulu, si e bine intielesu ca ori cine aru fi la putere nu va suferi cá turculu sa tréca pe pamentulu nostru. Rusulu trece cá amicu, cu misiune civilizátore, si in numele Europei; Turci'a, care a refusatú protocoále, care a provocatu resbelulu, care a desconsideratu pe Europ'a, nu póte trece pe pamentulu strabuniloru nostri. Mironu Costinu, celu mai mare omu de statu alu Romaniei, a dis'o: nu dati pamentulu strainiloru, si nu-lu vomu dá Turciei! (Aplause prelungite).

D. *Boerescu*: Cestiunea e fórté importanta, e o cestiune de convictiune, cáci nu presupunemu individualitati si pasiuni; trebuie inse cá convictiunea nóstra sa fia resultatulu ratiunei. Sa observámu mai întâiu cá sa nu deplásámu cestiunea. Astfelu s'a disu: „Ce trebuiá sa facem? Casulu e de fortia majora. Armat'a a intratu; nu ne amu potutu opune.“ Dloru! Putemu face conventiunea si putemu continuá a fi neutri, mantienendu tratatul din 1856. Sa nu se deplaseze dar' cestiunea si sa facemú cá nu entusiasmulu sa pre-domine ratiunea. D. Cogalniceanu ne-a aretatu ca parintii nostri aveau o politica de réserva: pe ceea trebuie s'o urmámu. In epoc'a fanariotiloru si chiaru in urma, politic'a nóstra a fostu o politica de ecilibriu; acést'a ni o dictá positiunea topografica si etnografica. Tratatulu din Parisu si con-

ventiunea următoare, facu sa se vorbescă, pentru primă ora, de Romani'a și neutralitatea ei; inse această neutralitate este confundată cu cea a imperiului otomanu; această și multe alte remane de revedit în acestu tratat. Avemu cu toate acestea art. 26, care interdice ori-cărei armate a ne invade teritoriulu și acestă e o garanție, de-si necomplete, a neutralității noastre. S'a disu ca guvernulu nostru la ceru sa ni se confirme neutralitatea. Dar' această aru fi a lucră că și cându n'o amu avé: Putemu inse cere sa ni se completeze neutralitatea. A fostu dar' neprudentu din partea guvernulu a se pune în dubiu neutralitatea ce ne acordă tratatulu. Din Paris si a ne cere confirmarea. O d. Cogalniceanu a tagaduitu influința tratatulu din Paris în înaintarea noastră și ne-a citatu mai multe fapte, că unirea principatelor, dlu strainu; dar' toate acestea s'au facutu cu consimțimentulu puterilor garante, conformu disurulu tratat. Acum sa primim lucrurile; putemu noi schimbă fati'a evenimentelor? Nu! Suntemu unu statu neutru, a cărui neutralitate e unu interesu pentru Austri'a și Turci'a. Astfelu fiindu, cum pôte încetă poziunea acésta? Ea se pôte schimbă de altii căru de noi. Trebu inse să fimu noi cari sa rupemu tratatele noastre? Nu va sa dica a rupe neutralitatea deca ne apermă cu armele, cându pe teritoriulu nostru trece o armata beligeranta, cându dōne puteri factu din acestu teritoriu cămpulu de luptă? Esemulu Elvetiei în arpu ca și ea a încheiatu o convenție că acésta, dar' n'a încetatu a fi neutra. Sa nu se dica ca. fiindu Rusi'a a trecut pe teritoriulu nostru, tratatulu din Paris a încetatu pentru noi. Cându principele de Bismarck se plângea ca Luxemburgulu și violă neutralitatea, i s'a disu ca nu unei puteri ci tuturor incumba dreptulu a statuă asupra acestor'a, adeca a scî de trebuie lipsitu Luxemburgulu de avantajiele ce-i acordă neutralitatea. Acésta ne pôte servi de precedentu. Cându amu repu insi-ne tratatulu din 1856, putemu ore prevedea pericolele la care ne espunemu? D. Cogalniceanu ne-a propusu casulu, în care Rusi'a aru fi învingătoriu. Acésta e o cestiune de apretiare; învinsa s'eu învingătoriu, nu scimu ce va face Rusi'a. Deocamdata, Rusi'a a ruptu tratatulu din Paris, dar' nu în ce ne privește pe noi; si nimeni nu ne autorisa a o face. Asiă dar' cestiunea se simplifica; e bine întielesu ca orientulu se marginesce la tiermdu dreptu alu Dunare, si ca, în casu de ruina, colosulu otomanu nu ne-aru coplesi. Acum, declaru ca e de avantajiu imensu că trecerea armatei rusesci sa fia regulamentata de o convenție, si ca convențiea astfelu cum e nu atinge de locu neutralitatea noastră. Trebu inse că, constatandu ca suntemu si reclanemu neutri, guvernulu sa o declare. Deca inse vinu turcii? Atunci ne apermă, fără a încetă a fi neutri; pentru care, sum de parerea dlui Cogalniceanu: armat'a noastră nu e o gendarmeria destinata a apermă numai ordinea publica, ci o armata destinata a apermă neutralitatea tieriei. Prin urmare sa votăm această convenție, inse sa nu renunțăm la drepturile castigate cu atâtă greutate. (Aplause).

Manifestulu sublimei Porti.

Rusi'a, declarându resbelu imperiului otomanu, si începudu ostilitățile prin invadarea provinciilor noastre din Asi'a si a unui principatu, care face parte integranta din statele sultanului, a datu cea mai dureroasă deslegare turburătorulu și dificultatilor care agita turbariloru apripe de doi ani.

Europ'a care, pentru unu interesu de umanitate și pentru propriulu ei repausu, a lucratu cu persistentia și cu ardore spre a înlătură această

eventualitate îngrozitoare, are fără dubiu, dreptulu a caută causele necesesului forțieriloru sele, si a decide pre care dese dōne state trebuie sa cada responsabilitatea resbelulu și a calamitățiloru ce atrage dupa elu. Din parte-i, guvernulu sultanulu are, în această ora suprema, datoriu de a pune sub ochii populiloru sei si ai puteriloru amice espunerea fidelu a acteloru sele si a evenimentelor poli-tice care au adus situatiunea actualu.

În cursulu anulu 1875, dōne provincii ale imperiului, împinse de elemente revolutionarie venite din afara, se pusese în plina desvōltare contra legitimei autorități a sultanulu, si reuți, sub influința pernicioasă a societățiloru însureșionale panslaviste, amenință sa cuprinda alte provincii, si sa duca desolatiunea și ruin'a prin populatiunile cele mai pacifice ale imperiului.

De dōne ori puterile amice au cercatu sa obtiena pacificarea acestor provincii: întâiu, prin mijloculu mediatiei consulilor, mediatie care nu avu altu efectu decât a constată disprietulu capiloru conspiratiunei slave pentru dorintiele Europei; alu doilea, prin mijloculu unui programu de reforme propusu de cabinetulu din Vienna și care, dupa ce fusese acceptatu de S. Pōrta, fu respinsu de însurectiune.

Pentru a face fatia acestor agresiuni, precum și pentru a împedcă flagelulu resbelulu de a se întinde în alte provincii, guvernulu imperialu a apelatu la toate forțele imperiului a natiunei, si numai grația acestei mari si patriotice forțieri, elu a pututu învinge revōlt'a, conservă integritatea imperiului și scuti însăși Europei neevitabil'a contra-lovitura a unei perturbări generale în orientu.

Turci'a a împlinitu dar' o adeverata fatia cătră sine și cătră Europ'a, înarmandu-se pentru restabilirea ordinei, pentru preservarea repausulu Europei, și pentru mantinerea păcei. Mai eră un'a numai putienu imperioasă care se impunea solicitudinii guvernulu imperialu: aceea de a repară erorile trecutulu, de a dotă tier' a cu institutiuni liberale, și de a reorganisă administratiunile statulu dupa principiile civilizatiunei europene. Acésta operă de regenerare guvernamentalu si administrativu, care are dreptu basa cart'a constitutionalu liberata de M. S. Sultanulu, este împlinescu în acestu momentu. Vointi'a suveranulu și a ministriloru sei, cari suntu cu totul devotati acestei însarcinări, este secundata de dispositiunile tieriei, care a primitu cu fericire și recunoscintia reform'a constitutiunala, și de forțierile si lucrările parlamentulu otomanu. Cu toate acestea, Europ'a nu pierde speranti'a de a pune fine unei stări de lucruri ce ea judeca, nu fără dreptu, periculōsa pentru sine însăși; foarte sigura ca va gasi guvernulu sultanulu dispusu a o urmă din nou în calea conciliatiunei, ea propuse a se întruni o conferintia la Constantinopole, care sa caute, în întielegere cu Sublim'a Pōrta si pre base convenite de înainte, condițiunile definitive ale restabilirii păcei. Acésta fasa a cestiunei tuturorle e prea presenta spiritulu tuturorle pentru a fi necesariu a-i reproduce circumstantiele Destulu sa amintim ca puterile, dupa ce au deliberatu între ele și fără Sublim'a Pōrta, au fostu conduse a introduce în programulu conferintiei elemente noi, în opunere cu bazele propuse de Angli'a care determinase adesiunea guvernulu imperialu; ca, cu totă repulsiunea de a lasă sa se discute cestiuni de administrare interioară, delegati ei au datu din defierintia pentru dorintiele Europei, asigurările cele mai satisfactore și mai complete, și, se pôte dice, demonstratiunile cele mai conclusive în ceea ce privește reform'a administrativu; ca, în fine, întielegerea putea fi

considerata că obtinuta asupra acestui punctu că si asupra condițiuniloru generale a pacificării provinciiloru vacate, si ca, deca consacrati'a sa desfacutu, fără sa fi consacratu vre-unulu din rezultatele dobandite, acésta provine din refuzulu Sublimei Porti de a aderă la cele dōne stipulatiuni dise de garanție ce voiau sa i impuna puterile. Astfelu, deca este unu adeveru stralacitu si care n'a fostu vre-odatu contestatu ni chieri Turciei, este ca cele dōne condițiuni constituiau o atingere a nedependintiei imperiului otomanu, a celoru mai sacre principii de dreptu internationalu, si o infractiune formala dela tractatulu din 1856, care interdice puteriloru semnătoare ori-ce imixtiune în administrarea interioară a Turciei.

Pare ca, în aceste condițiuni, necesesulu conferintiei din Constantinopole nu trebuia sa aiba alta consecintia decât a decide pre marile puteri sa astepte cu încredere efectulu însarcinăriloru morale, ce sublim'a Pōrta contractase cu ele si rezultatulou noulu modu de administrare, creatu de constitutiunea otomanu. În adeveru, guvernulu imperialu se pusese la lucru, nu numai consacrandu-se principiiloru regimulu seu constitutionalu, dar' încă intrându spontaneu în negociări cu Serbi'a și Muntenegrulu, pentru a restabili pacea între aceste dōua principate si curtea suverana.

Acésta ultima parte a însarcinării sele eră pre cale de efectuare; Serbi'a se pacificase, și dispositiunile binevoitōre ce sublim'a Pōrta aretă Muntenegrulu pareau ca voru triumfă asupra pretentiuniloru neadmisibile ale acestui principatu.

Guvernulu imperialu nu puté fi opritu în împlinirea însarcinării sele decât prin necesitatea de a se mantine pre picioru de resbelu și de a suportă astfelu împovăreața păcei armate. Elu cugetă sa desarmese; dar' înainte de a pune în executare această decisiune atâtă de imperioasă comandata de circumstantie, eră necesariu că Europ'a sa nu rămâna indiferenta și sa dea Turciei binevoitoriulu seu concursu, pentru că demobilisarea armatei sa nu fia unu actu de neprudentia s'eu de precipitare neprevéditōre.

Si, în acestu cându sublim'a Pōrta se dispuné a invita Europ'a la această negociare pacificu, a crediutu cabinetulu din Sântulu-Petersburg ca trebuie sa iă inițiativ'a unei tentative noi, nu pentru întielegere, ci pentru a exercită o presiune asupra guvernulu imperialu.

Din această companie diplomaticu, cu totul neasteptata, a iesitu protocolulu din Londr'a, deliberatu și semnatu iara că guvernulu imperialu sa fi fostu chematu a-i discută dispositiunile, fără chiaru sa fi fostu consultatu. Aceleasi ratiuni care obligase pre sublim'a Pōrta sa respingă ore-care articole ale proiectulu conferintiei din Constantinopole i faceau o datorie a declină nōnele resolutiuni ale Europei, facute inca mai putienu admisibile prin declaratiunile particulare cu care le procedase Rusi'a. Nici unu guvern ingrijitoriu alu onōrei si nedependintiei sele n'aru fi pututu subscrie programulu ce-i eră prezentatu, si, de si recunoscându ca refuzulu seu, în fati'a unui vecinu putinte și gat'a, l'u espuné pretentiunile cu arm'a, l'u espuné la o agresiune, guvernulu unanimu alu reprezentantiloru natiunei, n'a hesitatu a mantine integritatea suveranității sele interioare.

Din nenorocire, această eventualitate s'a realizatu. Rusi'a, dupa ce în vanu a cautatu sa slabescă și sa înjosescă imperiulu otomanu impunedu-i tutel'a streinu, urmarescu astadi cu arm'a satisfacerea politicele sele ambițioasă. Ea va gasi în cale-i unu populu întregu armatu pentru apermă teritoriulu seu, pentru conservarea fo-

celorlu sele, pentru mantinerea drepturiloru suveranulu seu, pentru nedependintia patriei sele.

Dar' în momentulu în care se începe această lupta neumana, si ori-care aru fi rezultatele ei trebuie că Europ'a, că lumea întreaga, sa fie că Europ'a; trebuie că toate populatiunile imperiului, astadi aliante în giurulu tronulu prin simțimentulu salatei publice, sa cunōsea ca s'a suferintelor ce au suportatu de j'a are sa se gasescă espună; trebuie în fine că, în victorie s'eu în cadere, imperiulu otomanu sa fia descarcatu de responsabilitatea resbelulu actualu. De aceea guvernulu imperialu se crede datoriu a afirmă ca populatiunile cristiane din Erzegovina, Bosnia și vilaietelu locuite de bulgari, nu s'au revoltatu decât în urm'a instigatiunei comitetelor panslaviste, organizate și stipendiate de Rusi'a; ca Serbi'a și Muntenegrulu n'au luat armele contra curției suverane decât după direct'a sustinere a Rusiei; ca n'au pututu sustine lupt'a decât cu ajutorulu Rusiei; ca, în fine, toate relele care de doi ani au bătuitu această parte a imperiului, suntu datorite actiunei ostensibile și oculte, dar' continuu presenta, a Rusiei.

Politic'a rusa a facutu Europ'a ruinele ce politic'a rusa a facutu de j'a în Turci'a, examine si judece cu nepartialitate pretestele pentru care turbura pacea generala și confundă dōne state în ororile resbelulu, și verdictulu ei sa dea satisfacțiune opiniunei publice!

Agresorul Turcieiiloru totu atātă neamagresorul populatiuniloru crătianu cătu și a celoru musulmane, căci le-a causatu și le prepara mai multe rele decât a pututu vre-odatu sa le promita binefaceri prin înselatōrele sele invitatiuni la resbelu civilu.

Elu cutédia a pretinde ca s'a armatu spre a protectă pre cristiani, și acésta tocmai în momentulu în care constitutiunea, cea mai complectă ce pôte ambiționă o tieră libera, proclama principiulu eualității pentru toti otomanii; în momentulu în care acestu principiu primesc în fia-ce di o consacrare astfelu încātu aru fi de acum neoposibilu sublimei Porti sa faca vre-unu actu de politica interioară, bunu s'eu reu, care sa nu profite s'eu sa nu vatem pre toti, musulmani s'eu nemusulmani, cari traiescu sub autoritatea guvernulu.

Guvernulu imperialu a disu Rusiei, că si celoru-lalte puteri ale Europei: Priviti și judecati; si la acestu cuventu legalu și sinceru, Rusi'a a respunsu prin o declarare de resbelu, fără sa recurga mai întâiu la mediatieuna Europei, cum o obligu art. 8 alu tratatulu din Paris, fără sa lase puteriloru tempulu si mijlōcele de a efectuă această însarcinare pacificu, în privința cărei'a guvernulu imperialu declara ca si-a împlinitu datoriu. În fine, Rusi'a spre disprietulu tuturoru reguleloru observate în asemenea casu de statele civilizate, si-a notificatu declararea de resbelu însarcinatulu afaceriloru Turciei la Sântulu Petersburgu, în același tempu în care rupea relatiunile sele cu sublim'a Pōrta prin organulu propriulu ei însarcinat cu afaceri la Constantinopole; dar' chiaru în nōptea care precedă declararea de resbelu, ea invadase teritoriulu imperiului.

Istori'a va înregistră factulu neauditulu ca, în secululu luminiloru, alu civilizatiunei și alu justitiei, o mare putere a dăsu ferulu și foculu în imperiulu voia sa se respecte la elu, dupa cum elu respectă la altii, însarcinările internationale, regulele eterne ale dreptulu gintiloru, nedependintia administrării interioare, si mai susu de toate, onōrea și demnitatea popululu și suveranulu seu! Si pentru a defende aceste principie sacre, pentru a respinge cea mai criminala din întreprinderi, armat'a otomanu va înaintă spre înlăturarea agresorulu!

Intrég'a natiune, randuita in giurulu angustului ei suveranu, incrediatóre in triumfulu causei celei mai juste, dispusa la tóte sacrificiele, resemnata la tóte suferintiele, este gat'a a combate si a muri pentru nedependintia ei.

Préinaltulu protéga bunulu dreptu!
Apriliu 14/26 1877.

Manifestulu de resbelu alu M. S. Tiarului Alessandru.

Credinciosiloru nostrii supusi le este cunoscuta viu'a interesare cu care totu-déun'a amu privitu sórt'a crestiniloru asupriti din Turci'a. Dorintia de a imbutatati sórt'a loru, intrég'a natiune rusu o impartasiesce si acum este gat'a cá sa aduca nóue jertfe pentru usiurarea sórtii crestiniloru de pe peninsul'a balcanica.

Viati'a si averea crestiniloru nostri supusi totu-déun'a ne au fostu scumpe. Intrég'a-ne Domnie e dovada de necurmat'a nóstra parintésca ingrijire; de a pastrá Russiei binecuvéntările pácii. Acésta ingrijire ne-a condusu totu-déun'a dela inceputulu tristeloru intemplári din Bosnia, Hertiegovin'a si Bulgari'a.

Inainte de tóte ne amu pusu de scopu, cá prin negociari pacinice, in comunu acordu cu aliatii si amicii Nostrii, cu marile puteri europene, sa isbutim a imbunatatí sórt'a crestiniloru din orientu.

In cursu de doi ani amu staruitu din tóte puterile spre a induplecá pe Pórt'a a introduce reforme, care sa scufésca pe crestinii Bosniaci, Hertiegovineni si Bulgari de asuprile autoritatiloru locale.

Introducerea acestoru reforme de la sine urmá din obligamentele, pe care de mai nánte Pórt'a le luase serbatoresce fatia cu tóte puterile europene.

Ostenelele nóstre, de-si spriginite de remonstratiunile facute dimpreuna cu célelalte puteri, nu ne-au dusu la scopulu doritu.

Pórt'a a remasu neinduplecata — intru a refúsá netedu ori-ce garantie, care aru putea fi spre asigurarea crestiniloru si nu a primitu hotaririle conferintiei din Constantinopole, care nu erau conduse de alta dorintia, decâtu de a face întrebuintiare de tóte mijlócele de conciliatiune spre induplecarea Portiei.

Amu facutu puteriloru propunerea de a derege unu *protocolu deosebitu*, care sa cuprinda conditiunile esentiale ale conferintiei din Constantinopole si sa provocámu Pórt'a, cá sa adereze la actulu internatiunalu, care are însemnata cea mai din urma din pretensiunile nóstre pacinice.

Asteptarile nu s'au implinitu. Pórt'a nu a cedatu dorintiei unanime a *Eurorei crestine*; nu a aderatu la hotaririle protocolului.

Dupa ce ast-felu tóte staruintiele pacinice s'au epuisatu, *ingamfal'a incapatinare* a Portii ne sílesce la *fapte hotarítore*. Constiintia de echitate si de demnitate ne-o impune acésta. Prin refúsulu ei Pórt'a ne síleste a recurge la mijlóce silnice.

Convinsi de dreptatea causei nóstre, avendu prin urmare incredere in mila si ajutorulu lui Dumnedieu: damu de stire credinciosiloru nostri supusi, ca momentulu, pe care 'lu prevedeamu, candu amu graitu acele cuvinte la care intréga Rusi'a a respunsu in unanimitate, iata acum a sositu.

Amu fostu aretatu atunci hotarirea nóstra de a *procede independentu*, indata ce vomu vedea ca e de trebuintia si ca *onórea Rusiei* ne-o impune: astazi, cerendu bine-cuventarea Dumnezeiasca asupra vitezeloru nóstre ostiri, le poruncim *ca sa tréca granitiele turcesti*.

Datu in Chisianau, Aprilie 24

anulu mentuirei 1877, iar alu stapanirii nóstre alu 23-lea anu.

Alessandru

Varietáti.

* * Escelenti'a Sea Présántitulu Archieppu si Metropolitu *Mironu Romanul* a sositu marti cu trenulu de diminétia din caletori'a dela Budapest'a.

* * Comitulu *Balului românú din Vien'a*, multiamesce acelor'a on. Dni cari au binevoitu a colectá pentru numitulu balu din anulu acest'a si cari ne-au tramisu dejá colectele loru, róga totodata pe on. Dni cari au intardiatu cu reinturnarea listelorú nóstre sa binevoiesca a ni le inapoiá, aiba ele ori-ce resultatu, pentru a putea dá ratiociniulu publicu.

Vien'a, 3 Maiu 1877.

Presedintele: Secretariulu:

Dr. I. Filchi. C. V. Poppu.

* * „Az utan nagy liberalismus lesz“ ne spune o fóia de aici din locu ca au disu la Copsi'a unu magiaru cátra altulu premitiendu: „Déca vomu bate noi pe rusu si francesulu pe némtiu“ (va fi liberalismu mare).

Sciri telegrafice

Erzerum, 2 Maiu. S'a respinsu incercarea unei trupe de 12,000 rusi de a fortia passulu (strimtórea) din muntele Saghani. — Unu atacu indoitu din partea rusiloru asupr'a citadelei dela Cars, fu respinsu cu perderi insemnate pe partea rusésca. — Sieichulu Curdíloru concentráza 10,000 la fruntari'a rusésca.

Erzerum 5 Maiu. Arip'a drepta rusésca cantu la Soghanli Dag sa dea ocolu liniei a dóu'a defensive a turciloru. Arip'a stánga fortieza passagiulu dela Baiazid preste Suri-kocoy. Centrulu rusescu se pare ca astépta pre siesiulu Carsului resultatu operatiuniloru.

Cetatea-Capului, (Afric'a de média-di) 6 Maiu. Engliter'a a anectatu republic'a Transvaal dela Capulu bunei sperantie Trupe englese au ocupat'o. Presidentulu republicei a protestatu.

Bucuresci, 6 Maiu. Cu ocasiunea dezbateri adresei camer'a a votatu creditulu militarú. In senatu a devenitu Cogalnicéu veementu asupr'a regimulu turcescu; accentuá ca nici o putere n'a protestatu contr'a conventiunei rusesci si ca rusii trecandu fruntariiele puteau sa alunge pe guvernulu romanescu.

Bucuresci, 6 Maiu. Regimulu a retrasu din camere cestiunea moratoriului. Marele-duce Nicolae a visitatu astadi Bráil'a. Russii fortifica malulu Dunarei la Reni si Ismailu.

Constantinopole, 6 Maiu. Diurnalele turcesci provóca pre toti osmanlii a apará patri'a cá soldati séu prin daruri de bani. Sultanulu a acceptatu titulu: „Aperatoriulu credintiei.“

Mouktar-pasi'a anuncia: In urm'a unei lupte la Cars rusii si-au stramutatu castrele cu 8 miluri mai inapoi.

Berlinu, 7 Maiu. Consulatele germane au primitu a representá pre supusii rusesci.

Strassburg, 7 Maiu. Primirea Imperatului germanu in Alsati'a este in tóta privintia frumósa. Eri a fostu iluminata catedral'a din Metiu. Adi diminétia a arsu acoperisiulu (catedralei). Imperatulu si principele de coróna erau de fatia.

Metiu, 7 Maiu. Acoperisiulu intregu alu domului a arsu, interiorulu bisericei inca a patimitu.

London, 7 Maiu. Responsulu briticu la cerculariulu rusescu nu afla justificata declaratiunea lui Gorciakoff. Atitudinea Turciei inca nu a eschisu sperantia de a se sustiené pacea. Passulu Rusiei nu se póte uni cu interesulu Europei. Concentrarea armatei rusesci a fostu pedeca esentiala la pacificatiune. Procederea regimulu rusescu, carea nu va ameliorá sórtia crestiniloru este in contr'a tratatului de Parisu. Tiarulu s'a

abatutu dela intielegerea ce avú Europ'a. Russi'a nu lucra in interesulu puteriloru europene.

Bucuresci, 7 Maiu. Turcii au puscatu asta nópte asupr'a portului dunareanu románu dela *Bechetu* si au pradatu satele de prin pregiuru.

Madridu, 7 Maiu. Provinciile basc'ce prin decretu regescu suntu pre deplinu asimilate Spaniei.

Constantinopole, 6 Maiu. Eri a bombardatu o naia cuirassata turcésca lagerulu rusescu dela Reni si l'a aprinsu. Porturile rusesci voru fi blocate cu 20 nái turcesci.

Alessandri'a, 7 Maiu. Consululu gen. rusescu dimpreuna cu personalulu seu a plecatu.

Vien'a, 8 Maiu. „Polit. Cor.“ anuncia din *Bucuresci*: In vederea eventualitáciei apropiate a unei cooperatiuni din partea armatei române, regimulu pregatesce pentru camera mesuri financiale.

Petersburg, 8 Maiu. Responsulu Engliteri la cerculariulu rusescu s'a prezentatu imperatului in 7 l. c.

London 8 Maiu. In cas'a de josu a renunciatu Gladstone la o parte din resolutiunile sele si a acceptatu urmatoriulu amendamentu: Pórt'a prin purtarea sea fatia cu supusii ei si prin denegarea garantiiloru pentru o administratiune mai buna a perdutu ori-ce pretensiune la spriginulu Engliteri. Regimulu s'a declaratú inoivitu cu dezbateri resolutiunei pe bas'a cea nóua.

Bucuresci 8 Maiu. Domnitoriulu, primindu adres'a senatului, a accentuatu actele de ostilitate comise de turci, si a adausu, ca regimulu va pastrá atitudinea cea precauta dara totu-odata si energica designata de camere si la casu de lipsa va respinge forti'a cu fortia.

Bucuresci, 8 Maiu. Turcii au bombardatu din Vidinu Calafatulu. Bateriile romanesci respundu foculu.

Constantinopole, 7 Maiu. Camer'a a incuviintiatu propunerea in privintia declarárii stárei de asediu. Cátu mai curendu se va presentá camerei unu proiectu in privintia unui moratoriu.

Rusciucu, 8 Maiu. Comand'a armatei turcesci a ordonatu secuestrarea tuturorú náiloru de ori-ce nationalitate, cari se afla in raionulu flotilei dunarene turcesci, prelánga reserva de a se regressá mai tardiu proprietarii. Turcii vreau sa impedece pe rusi sa nu gáseca nái cari sa le întrebuintieze la facerea unui podu preste Dunare.

Burs'a de Vien'a.

Din 27 Aprilie (9 Maiu) 1877.

Metalicele 5%	57 75
Imprumutulu nationalu 5% (argintu)	63 90
Imprumutulu de statu din 1860	70 20
Actiuni de banca	106 75
Actiuni de creditu	767 —
London	135 90
Obligatiuni de desdaunare Unguresci	129 50
„ „ „ Temisiorene	72 —
„ „ „ Ardelenesci	69 25
„ „ „ Croato-slavone	— —
Argintu	113 30
Galbinu	6 10
Napoleonu d'auru (poli)	40 36
Valu'a nóua imperiale germána	63 65

Nr. 1447/1877.

Concursu.

Spre ocuparea postului de mósia in comun'a Ludosiu mare, care postu e pe anu dotatu cu quartiru liberu, 1 1/2 stánginu de lemne 15 hectolitre gráu si 10 hectolitre cucuruzu si dela fia-care casa de nascere cu câte 40 cr. v. a. cá tacse.

Mai departe, pentru comunele incorporate Carpenisiu-Reciu cu plat'a anualá de 40 fl. v. a. 1 1/2 stánginu lemne, o sórte de lemne gratisu, afara de acestea din Reciu dela fia-care casa de nascere 60 cr. si in Carpenisiu 40 cr. v. a. precum si o páne de gráu cá dotatiune se escrie concursu pána in finea Maiu a. c. st. n.

Suplicantele au a-si asterne suplicele loru in privintia acést'a subscrisului oficiu.

Mercurea 4 Maiu 1877.

Dela oficiulu Pretorialu.
(1—3)

Nr. 37.

Concursu.

Devenindu prin mórtia parochului Georgiu Zacharia din Ludisioru, ppresbiteratulu Fagarasiului II, parochi'a de acolo vacanta, spre întregirea acelei'a, — in intielesulu ordinatiunei prea Ven. consistoriu archidiecepsanu din 17 Decembre a. tr. Nr. 3599 B. si din 19 Februariu a. c. Nr. 129 B. — se publica concursu pána la 25 Maiu a. c.

Emolumintele impreunate cu acésta statiune parochiala de a III clasa, suntu câte un'a metreta ovesu dela 76 gazde, apoi un'a di de lucru, si venitululu stolaru statoritu in sinodulu parochialu, care tóte laolalta computate in bani dau sum'a de 303 fl. 40 cr., — lánga acestea se mai adauga venitele si din fili'a Luti'a asemene statorite in sinodulu parochialu, dela epitrafiru si alte beneficii dela poporu computate in bani la 115 fl. 10 cr. — preste totu 418 fl. 50 cr. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avé a asterne concursule sele instruate cu documentele in sensulu statutulu organicu la subscrisulu pána la terminulu mai susu semnatu.

Avrigu, 21 Aprilie 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

Vasiliu *Macsimu*,
adm. ppresbit.

1—3

Nr. 53. 1877.

Concursu.

Pentru ocuparea statiunei de capelanu in parochi'a Rodu, comitatulu Sibiului, pretur'a Mercurei, cu incuviintiarea mai inalta, se deschide concursu cu terminu pana la 21 Maiu a. c. st. v.

Emolumentele impreunate cu acésta statiune suntu jumetate din tóte venitele acestei parochii, care jumetate socotita in bani face aprópe 400 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune suntu avisati a-si adresá concursule d-loru instruite conformu statutulu organicu subsemnatulu oficiu ppresbiteralu pana la terminulu indicatu. —

Mercurea la 23 Martie 1877.

In contielegere cu comitetulu

parochialu respectivu

Oficiulu Protopresbiteralu gr.

or. alu tractului Mercurii.

Ioanu *Drocu*.

Adm. prot.

(2—3)

Nr. 106.

Concursu.

La sunetulu parintesculu ordinu consistoriale din 19 Februariu a. c. Nr. 506 B. se escrie prin acést'a concursu de capelanu lenga neputinciosulu parochu Ioanu Banea in parochi'a de a III-a clasa Cichindélu, in terminu pána la 21 Maiu a. c. in care di va fi si alegerea. —

Emolumentele impreunate cu acéstu postu suntu: jumetate din venitele acestei parochii de 300 fl. v. a. adeca 150 fl. v. a.

Doritorii de a ocupá acésta statiune voru avé a-si adresá concursule la subscrisulu, instruite in intielesulu statutulu organicu pána la diu'a indicatu avendu a se intielege in privintia acést'a si cu neputinciosulu parochu Ioanu Banea.

Nocrichiu in 16 Aprilie 1877.

In contielegere cu comitetulu parochialu.

G. *Maiuru*,
adm. protopresb.

(2—3)